

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนทั้งสิ้น 705 คน

1.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสถานีอนามัย สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ทั้ง 16 อำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ทั้งสิ้น 705 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane.) (สุนีย์ ประชญาอาภรณ์. 2548 : 46) จากกลุ่มประชากร รวม 705 คน กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ที่ .05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 253 คน

1.3 เทคนิคการเลือกตัวอย่าง (Sampling technique) ใช้วิธีการคำนวณแบบเป็นสัดส่วนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 แบ่งกลุ่มประชากรตามอำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งหมด 16 อำเภอ ณ วันที่ดำเนินการศึกษา การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณแบบสัดส่วน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกเป็นรายอำเภอ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ดังนี้

ตาราง 2 แสดงรายชื่ออำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

อำเภอ	จำนวนประชากร (N)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการคำนวณ หาสัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาจริง (n)
พระนครศรีอยุธยา	65	23	25
ท่าเรือ	44	16	17
นครหลวง	41	15	15
บางไทร	68	24	25
บางบาล	49	18	19
บางปะอิน	66	24	26
บางปะหัน	52	19	19
ผักไห่	42	15	16
ภาชี	26	9	10
ลาดบัวหลวง	29	9	11
วังน้อย	36	13	13
เสนา	54	19	20
บางซ้าย	27	10	10
อุทัย	46	17	17
มหาราช	43	16	16
บ้านแพรก	17	6	6
รวม	705	253	265

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

47

1.3.2 นำแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 16 อำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและที่พบได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทำการศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 265 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงจาก แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ตามนโยบายโครงการเมืองไทยแข็งแรง ของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และวุฒิการศึกษาสูงสุด ฐานะทางเศรษฐกิจ ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ การฝึกอบรม และองค์ประกอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ จำนวนหมู่บ้าน และการรับการนิเทศงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาท ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 อันดับตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว คำถามทั้งหมดมี จำนวน 35 ข้อ เนื้อหาแบบสอบถามได้จากเกณฑ์ตัวชี้วัดเมืองไทยแข็งแรง ของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย (กระทรวงสาธารณสุข. 2548 ก :15-16)

1. การส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบพัฒนาเป็นหมู่บ้านแข็งแรง ได้แก่ ข้อ 1 – 11
2. การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดระดับตำบล ได้แก่ ข้อ 12 – 23
3. การส่งเสริมและพัฒนาชมรมสร้างสุขภาพ ได้แก่ ข้อ 24 – 27
4. การพัฒนาสถานีอนามัยให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการดำเนินงานสร้างสุขภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ข้อ 28 – 31
5. การประสานงานความร่วมมือหน่วยงานเกี่ยวข้องในตำบลให้สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพ ได้แก่ ข้อ 32 – 35 ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

48

ข้อความเชิงบวก เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวเลือก	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
น้อย	3
น้อยที่สุด	2
ไม่ได้ปฏิบัติ	1

ข้อความเชิงลบ เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวเลือก	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	5
น้อยที่สุด	4
น้อย	3
มาก	2
มากที่สุด	1

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ เพื่อให้ค่าคะแนนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ผู้ศึกษาใช้วิธีการประเมินแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งมีคะแนนพิสัยอยู่ระหว่าง 1 – 5 คะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100-103)

บทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงตามระดับ

ค่าเฉลี่ยคะแนน	ความหมาย
3.67 – 5.00	บทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงระดับสูง
2.34 – 3.66	บทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	บทบาทในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานประกอบด้วย องค์กรประกอบจูงใจ องค์กรประกอบค้ำจุน คำถามทั้งหมดมีจำนวน10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100-103)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ข้อความเชิงบวกเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวเลือก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ข้อความเชิงลบเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวเลือก	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
เห็นด้วย	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ เพื่อให้ได้ค่าคะแนนระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ผู้ศึกษาใช้วิธีการประเมินและการให้คะแนนภาพรวมเช่นเดียวกับคำถามใน ส่วนที่ 2

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.2 นำเครื่องมือที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านคือนายแพทย์สมชัย วิโรจน์แสงอรุณ นายแพทย์ยุทธพงศ์ พตด้วง และรองศาสตราจารย์ ดร.จรัญ มะลูลีม เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity)

3.3 นำเครื่องมือที่ผู้ศึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานีอนามัยในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ก่อนนำไปใช้จริง

3.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach) กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ต้องการไว้ไม่ต่ำกว่า 0.75 และจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือดังกล่าว โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์กรงทิพย์ เนียมถนอม อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่าเครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .9621

3.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับ ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือที่ สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้ศึกษาทำหนังสือขออนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอ จำนวน 16 แห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตใช้เครื่องมือ ในการสอบถามเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานีอนามัย ในแต่ละอำเภอตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4.2 ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์ จากสาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแต่ละแห่ง รวบรวมแบบสอบถามที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยตามกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการ ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่งคืนผู้ศึกษา รวมทั้งผู้ศึกษาได้เดินทางไปดำเนินการสอบถามและเก็บ รวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ณ สถานีอนามัยที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอ นั้น ไม่สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนให้ผู้ศึกษา รวบรวมได้ทั้งสิ้น จำนวน 265 ชุด

4.3 ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 265 ชุด นำไป วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ตามหลักสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติวิเคราะห์ (Statistical analysis) ใช้ในการทดสอบหาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ความแตกต่างโดยใช้สถิติ Chi-Square ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

51

ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ การฝึกอบรม กับบทบาทของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวแปรองค์ประกอบในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ จำนวนหมู่บ้าน และการรับกรณีพิเศษงาน กับบทบาทของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ตัวแปรแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ สถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพ ด้านความสำเร็จของงาน ด้าน การได้รับรางวัล ด้านการได้รับความก้าวหน้า และด้านการยอมรับนับถือ กับบทบาทของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง